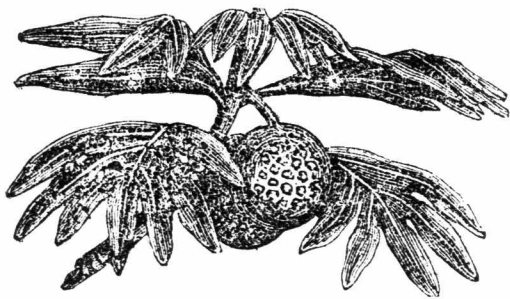

17ης Δεκεμβρίου, ἐξ αἰτίας τῶν πληγῶν τὰς ὁποίας εἶχε λάβειν· καὶ μολοντί ὁ Κόμης Στανόλης ἐπρόσφερε βραβεῖον ἀπὸ 5000 φιορίνια διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ δολοφόνου, ἡ ζωὴ μ' ὄλον τοῦτο καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ μένου εἰσέτι ἐξίσου ἀκατανόητα μυστήρια. Εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ Κάσπαρ Ψερ, ἣτις συνέβη τὴν 26ην Δεκεμβρίου, παρεβρέθησαν πλείστοι, κινημένοι ἀπὸ τὴν βαθυτάτην συμπάθειαν καθότι ὁ δυστυχὴς νέος ὑπερηγαπᾶτο. Ὁ διδάσκαλος του ἐξεφώνησε λόγον ἐπάνωθεν τοῦ τάφου του, εἰς τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου ἀνέφερε τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ σφαγέντος, ὅστις, ἐρωτηθεὶς ἂν ἐσυγχώρει τοὺς ἐχθρούς του, ' Παρεκάλεσα τὸν Θεόν,' ἀπεκρίθη, 'νά συγχωρήσῃ ὅλους ὅσους ἐγνώρισα· ἐγὼ προσωπικῶς τίποτε δὲν ἔχω νά συγχωρήσω, ἐπειδὴ κάνεις ποτὲ δὲν με ἐβλαψε.'

Ο ΑΡΤΟΚΑΡΠΟΣ.

Ὁ ΑΡΤΟΚΑΡΠΟΣ γεννᾶται εἰς τὴν Πολυνησίαν καὶ εἰς διάφορα μέρη τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀρχιπελάγους· κατοικεῖ δὲ μόνον τόπους, οἵτινες εἶναι καὶ θερμοὶ καὶ ὑγροί. Ἡ Ἀρτοκαρπέα εἶναι μέγα ἢ ὑψηλὸν δένδρον, ὅσον αἱ μεγαλήτεραι μηλαῖαι· ἔχει δὲ κορυφὴν ἀπλωτὴν, πυκνόκλαδον, καὶ πλήρη ἀπὸ βαθυτάτου χρώματος φύλλα. Κατὰ τὸ μέγεθος ὁ καρπὸς ἐξισοῦται μὲ πεπόνιον τοῦ μεγαλήτερου εἶδους· εἰς τὸ κέντρον ἔχει πυρῆνα καὶ ὀλίγας ἀτελεῖς σπόρους· σχῆμα δ' ἔχει στρογγύλον, καὶ παχὺν τινὰ τραχὺν φλοιόν. Ὅταν ὠριμάσῃ, εἶναι κίτρινος καὶ μαλακός· ἀλλὰ δὲν τρώγεται ποτὲ ὡδὸς, πλὴν ὑπὸ χοίρων· κατασκευάζεται δὲ διαφοροτρόπως. Εἰς τὰς Κοινωνικὰς νήσους, ὅπου πλεονάζει, τὸν ἐγῆρον οἱ ὀδοιποροῦντες ἐντόπιοι εἰς τὴν φλόγα ἢ τὴν στάκτην πυρκαϊᾶς ἀπὸ ξύλα· καὶ ἀφαιροῦντες τὸν φλοιόν, τρώγουν τὸν καρπόν. Κάποτε, προσκοιμασθεὶς οὕτω, βυθίζεται ἀκολούθως εἰς θανάκιν ὕδατος, καὶ ἀφοῦ ἐντελῶς ἐμπλησθῆ, ἐποτελεῖ μαλακὴν τινά, γλυκίαν, ἀπογγώδη ψίχαν, ἢ εἶδος ζύμης, τὴν ὁποίαν οἱ ἐντόπιοι ὑπεραγαποῦν.

Ὁ γενικὸς ὅμως καὶ ὁ καλῆτερος τρόπος τοῦ κατασκευάζειν τὸν ἀρτοκάρπον εἶναι οὕτος:—

Ἀφοῦ ἀποξυσθῆ ὁ φλοιὸς, κόπτεται καθεὶς καρπὸς εἰς τρία ἢ τέσσαρα κομμάτια, καὶ ἀφαιρεῖται προσεκτικῶς ὁ πυρῆν· λίθοι πυρωμένοι ἀπλόνονται εἰς τὸν πάτον τῆς κοιλότητος, ἢ ὁποία συγκροτεῖ τὸν φούρον, καὶ σκεπάζονται μὲ φύλλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων βάλλονται τὰ κομμάτια τοῦ ἀρτοκάρπου· ἐπάνωθεν τῶν κομματίων τούτων στρώνονται πράσινα φύλλα, πυρωμένα δὲ πέτραι βάλλονται ἐπὶ τῆς κορυφῆς· τὸ ὄλον σκεπάζεται τότε μὲ χρώματα καὶ φύλλα, διαφόρων δακτύλων βάρους. Εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην διαμένει ὁ φῦρονς ἡμίσειαν ὥραν ἢ ἕξ πλείοτερον· ἔπειτα δὲ ἀφαιροῦνται τὰ χρώματα καὶ τὰ φύλλα, κ' ἐβάλλονται τὰ κομμάτια τοῦ ἀρτοκάρπου· τὸ ἔξωθεν αὐτῶν μέρος ἀποκτᾷ γενικῶς ὠραίαν τινὰ μελανότητα· τὸ δὲ μέσα παρσιάζει λευκὴν τινὰ ἢ κίτρινην μαλακὴν οὐσίαν, ὁμοιάζουσαν τὴν ψίχαν μικροῦ ἄρτου. Ἄλλ' ἢ πρὸς τὸ ψωμίον ὁμοιότης αὐτοῦ στέκει μόνον εἰς τὴν θεωρίαν. Γεῦσιν ἔχει ὀλιγωτάτην, καὶ αὐτὴ δὲ συχνὰ κλίνει εἰς τὸ γλυκὺ· εἶναι μὲν ὀλίγον τι ἀλευρώδης, ἀλλ' ὄχι τοσοῦτον, ὅσον διάφορα ἄλλα φυτὰ, ἢ πιθανῶς ὀλιγώτερον τοῦ Ἀγγλικοῦ γεωμήλου. Εἰς τοὺς Πολυνησιώτας χρησιμεύει ὡς τὸ κυριώτερον εἶδος τροφῆς, κ' ἐμπορεῖ νά ὀνομασθῆ δικαίως ἢ τῆς ζωῆς βακτηρία των. Διὰ τοὺς ἀρχοντας κατασκευάζεται δις ἢ τρις τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ διὰ τοὺς πτωχοὺς μόνον ἅπαξ.

Ἐπάρχον δὲ διάφορα εἶδη τοῦ ἀρτοκάρπου, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ καλῆτερον δὲν περιέχει οὔτε σπόρους οὔτε πυρῆνα. Ἐπειδὴ δὲ τὰ διάφορα εἶδη ὠριμάζον κατὰ διαφόρους καιροὺς, καὶ προσέτι ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ δένδρον καρποφορεῖ δις ἢ καὶ τρις τοῦ ἐνιαυτοῦ, διὰ τοῦτο εἰς τέσσαρας μόνον ἢ πέντε μῆνας δὲν εὐρίσκονται ὄριμοι ἀρτοκάρποι.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον διὰ τὰς ἐξαιρέτους αὐτῆς ἀπώρας ἐπωφελὲς δένδρον ἢ ἀρτοκαρπέα· χορηγεῖ κόμμι τι πολύτιμον, ἢ ῥητίνην, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται ἀντὶ πίσης οἱ ἐντόπιοι, ἀλείφοντες μ' αὐτὴν τὰ μονόξυλα των· ὁ φλοιὸς τῶν τρυφερῶν κλάδων χρησιμεύει πρὸς κατασκευὴν διαφόρων εἰδῶν τοπικοῦ πανίου· ὁ δὲ κορμὸς τοῦ δένδρου παρέχει τὰ πλέον πολύτιμα ξυλικῆς εἶδη, καθάτι ἐξ αὐτοῦ ναυπηγοῦν μονόξυλα, αἰκοδομοῦν οἴκους, καὶ χειροτεχνοῦν παντοῖα ἐπιπλα.

Τὰ πνεύματα τὰ ἔξοχα ζητοῦν τὴν ἐρημίαν,

Καὶ φεύγουν τὴν μὲ τοὺς κοινούς ἀνθρώπους κοινωνίαν·

Καθὼς ὁ μέγας πλάτανος τὰς ῥίζας του δὲν βάλλει,

Παρ' ἄπου πλατανόκρημοι δὲν τὸν ἐγγίξουν ἄλλοι.

Π. ΣΟΥΤΣΟΣ.